

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/86/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717205261
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2717205261.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. L., nar. X.X.XXXX bytom ako matka, zastúpený procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny D., pracovisko D., dieťa rodičov - matky: K. L., nar. XX.X.XXXX, bytom D., Y. XX a otca: C. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y., G. XXX/XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Skalica č. k. 8P/191/2017-63 zo dňa 2.5.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vyhovel návrhu matky doručenému súdu 15.11.2017 a upravenému počas konania tak, že zvýšil výživné otca na maloletého C. zo sumy 65,- Eur na sumu 130,- Eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou od 15.11.2017, nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 15.11.2017 do 30.4.2018 vo výške 304,33 Eur povolil súd otcovi splácať v desiatich pravidelných mesačných splátkach po 30,43 Eur spolu s bežným výživným k rukám matky počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, týmto rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 5P/50/2011 - 74 zo dňa 5.6.2012 v časti bežného výživného otca na maloletého C. a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 62 ods. 1, 2, 5, § 65 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 vetá prvá Zákona o rodine. Vecne argumentoval tým, že z vykonaného dokazovania a zisteného stavu dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného na mal. C. bol podaný dôvodne, vzhľadom na existenciu zmeny pomerov na strane maloletého, nakoľko od poslednej úpravy výživného uplynula doba takmer 6 rokov a táto zmena je závažnejšieho a výrazného významu. Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že k zmene pomerov, ktoré odôvodňujú zmenu predchádzajúceho rozhodnutia došlo na strane oprávneného, teda mal. C. a to v súvislosti s prechodom do vyšších ročníkov, t.j. nástupom na druhý stupeň základnej školy. Mal. C. pri poslednej úprave výživného mal 7 rokov a navštevoval 1. ročník základnej školy, v súčasnosti má 13 rokov a je žiakom 7. ročníka základnej školy, t.j. na druhom stupni. V súvislosti s prechodom maloletého do vyšších ročníkov školského systému nepochybne vzrástli náklady na jeho výživu, školské potreby, životné náklady primerané veku, osobné potreby, záľuby a celkový rozvoj maloletého. Je potrebné uviesť, že prechod medzi jednotlivými ročníkmi a stupňami školského systému je považovaný za objektívnu

skutočnosť, na základe ktorej dochádza k zmene pomerov na strane oprávneného v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že v konaní skúmal i schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinných, teda oboch rodičov. Na strane povinného, teda otca maloletého dieťaťa taktiež nastala zmena pomerov. Otec pri poslednej úprave výživného pracoval v spoločnosti G. PRM., s.r.o., I. XX, D., kde dosahoval priemerný mesačný príjem 510,- Eur. V súčasnosti pracuje v tej istej spoločnosti, v ktorej za obdobie marec 2017 až február 2018 dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok 852,06 Eur. Teda došlo u otca k zvýšeniu zárobku o 342,06 Eur. Nedošlo k zmene pomerov na strane otca v počte vyživovacích povinností, otec má iba jednu vyživovaciu povinnosť k mal. C.. Rovnako sa zvýšili aj výdavky otca a to najmä v súvislosti s bývaním. Otec si kúpil rodinný dom na hypotekárny úver a tento si svojpomocne opravuje a prerába. Otec na pojednávaní uviedol, že jeho výdavky sú asi 540,83 Eur mesačne nepočítajúc výživné. K výdavkom na úver súd konštatuje, že výživné má prednosť pred takýmito výdavkami rodičov a preto pri rozhodovaní o zvýšení výživného neboli pre rozhodnutie súdu rozhodujúcimi. Pokiaľ ide o posúdenie schopnosti, možnosti a majetkových pomerov matky, súd prihliadal i na to, že matka je ten z rodičov, ktorý sa osobne stará o mal. dieťa. Súd pri určovaní výšky výživného na maloleté dieťa prihliadol aj na tú skutočnosť, že u matky nastal od poslednej úpravy výživného nepatrný nárast v jej príjmoch, keď pri poslednej úprave výživného bol jej priemerný mesačný príjem vo výške 607,- Eur, pričom matka je i v súčasnosti zamestnaná v spoločnosti V.-G., D. XX, J. J. a jej priemerný čistý mesačný príjem za obdobie od marec 2017 až február 2018 činil 641,19 Eur. Teda nárast príjmu u matky je 34,19 Eur. Od poslednej úpravy výživného sa ale u matky zmenil počet vyživovacích povinností, keď sa jej narodila dcéra S. Y., nar. XX.X.XXXX. Matka bývala so svojim druhom v spoločnej domácnosti, pričom tento náhle koncom roku 2017 zomrel. Mal. S. bol tak priznaný zo Sociálnej poisťovne dôchodok od 20. februára 2018 v sume 239,60 Eur mesačne. Možno teda konštatovať, že príjmy domácnosti matky v dôsledku úmrtia druhu sa výrazne znížili.

4. Prvoinštančný súd následne uzavrel, že vzhľadom na všetky zistené skutočnosti mal za to, že je dôvodné zvýšiť výživné otca na mal. C. zo sumy 65,- Eur na sumu 130,- Eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu na súd, t.j. od 15.11.2017. Súd za podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zmenu predchádzajúceho rozhodnutia, tak ako vyššie popísal, považoval prechod maloletého do druhého stupňa základnej školy a s tým súvisiace zvýšené výdavky na jeho výživu, životné náklady primerané veku, osobné potreby, záľuby, všestranný vývoj maloletého dieťaťa a tiež zvýšenie príjmu otca o 342,06 Eur mesačne. V danom prípade sa jedná o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu a súd nie je viazaný nielen požiadavkou na úpravu od konkrétneho požadovaného času, ale ani požiadavkou konkrétneho výživného. Súd zohľadnil všetky vyššie uvedené okolnosti a má za to, že výživné otca na maloleté dieťa je možné zvýšiť o sumu 65,- Eur mesačne. Súd tak vyhovel matke v upravenom rozsahu, pretože je potrebné prihliadnúť nie len na zvýšenie nákladov na zabezpečenie životných potrieb maloletého C., príjem otca, ale aj na príjem matky, ktorý sa oproti ostatnému rozhodnutiu iba nepatrne zvýšil, naviac druh matky náhle zomrel a tak mal. S. bol priznaný sirotsky dôchodok vo výške 239,60 eur. Záverom súd konštatuje, že bolo možné zvýšiť výživne otca na vyššiu sumu ako žiadala matka, avšak tu zobral súd do úvahy skutočnosť, že mal. C. už nehráva futbal ako tomu bolo v čase poslednej úpravy, a teda náklady na tento šport matka už nemá. Teda výživné vo výške 130,- Eur mesačne na mal. C. je primerané schopnostiam a možnostiam oboch rodičov, tak aj odôvodneným potrebám maloletého.

5. Súd prvej inštancie vzhľadom na zvýšenie výživného od podania návrhu, t.j. od 15.11.2017, skonštatoval, že otcovi vznikol nedoplatok na výživnom za obdobie od 15.11.2017 do 30.4.2018 v sume 304,33 Eur, ktorý súd výnimočne povolil zaplatiť otcovi v pravidelných mesačných splátkach po 30,43 eur spolu s bežným výživným k rukám matky, pod následkom straty výhody splátok. Súd pri výpočte nedoplatku postupoval tak, že z celkového nedoplatku vo výške 359,66 Eur odpočítal sumu, o ktorú otec platí výživné nad rámec rozhodnutia, čo potvrdili zhodne obaja účastníci, t.j. sumu vo výške 55,33 Eur. Otcovi tak vznikol nedoplatok na výživnom za 16 dní mesiaca 11/2017 v sume 29,33 Eur ($55/30 \times 16$), za mesiac 12/2017 až 4/2018 ($5 \times 55 = 275,-$ Eur). Povolenie splátok súd odôvodňuje tým, že nie je v schopnostiach otca zaplatiť zročné výživné jednou sumou vo výške 304,33 Eur, ale v desiatich rovnakých mesačných splátkach po 30,43 Eur spolu s bežným výživným.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

7. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletého s tým, že žiada súd o znovu zváženie situácie v kontexte širších súvislostí a prehodnotenie výšky výživného. Svojmu synovi sa vždy snažil okrem stanoveného výživného zaplatiť a prispieť na veci, ktoré potreboval. Momentálne, ale nie je schopný prispievať mesačne 130,- Eur, taktiež nie je schopný spätne uhradiť stanovené výživné s platnosťou od 15.11.2017. Dôvodom, prečo nie je momentálne schopný platiť vyššiu sumu ako 100,- Eur je ten, že má zvýšené náklady na sanáciu a prerábku starého domčeku, ktorý si musel kúpiť na hypotéku. V súčasnej dobe je ešte stále v dezolátnom stave, pre syna neobývateľnom, o čom prikladá i fotografie. Dom opravuje svojpomocne a dáva do stavu obývania. Žije skromne, aby mohol čím skôr zabezpečiť obývateľný domček pre syna. Predpokladá, že približne o 2 roky sa mu podarí dom dostávať do stavu obývania. Má záujem o rozšírený styk so synom, rád by s ním trávil viac času. Svojho syna miluje a záleží mu na tom, aby mal dobré zázemie, všetky potrebné veci a prostriedky na to, aby sa mohol zdravotne aj duševne dobre vyvíjať, aby vyrástol z neho zodpovedný a dobrý človek.

8. Matka, ani kolízny opatrovník maloletého odvolací návrh nepodali.

9. Matka maloletého vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému odvolaniu otca uviedla, že s navrhovanou sumou 100,- Eur mesačne otcom nesúhlasí. Pôvodne žiadala sumu 150,- Eur, tú z morálneho hľadiska znížila na 130,- Eur mesačne. Na tejto sume aj naďalej trvá z dôvodu, že otec okrem bežného výživného na syna inak neprispieva. Všetko hradí sama, aj náklady na lieky na alergológiu, na pevný strojček u zubného lekára, a tiež aj bežné náklady na oblečenie, výlety a samozrejme všetky základné potreby maloletého. Otec sa vyjadruje, že opravuje starý domček, aby mohol vytvoriť synovi vhodné prostredie. Má za to, že v konečnom dôsledku na túto situáciu dopláca maloletý, lebo otca nemôže pravidelne navštevovať a nemôže u neho tráviť dlhší čas. Tým, že mu oprava domu zaberá veľa času, nemá ho už na pravidelné stretávanie, dokonca ani na telefonický kontakt. Podľa jej názoru otec mohol zvážiť svoju finančnú situáciu a kúpiť si napr. menší byt, do ktorého by už nemusel investovať toľko finančných prostriedkov a času. Pokiaľ píše, že dom robí hlavne pre syna, je paradoxom, že od narodenia na syna nemyslel, keď trval na vyplatení polovice sumy z bytu, ktorý im v dobrej viere darovala jej mama. Kvôli vyplateniu otca spláca hypotekárny úver, ktorý jej finančnú situáciu podstatne zhoršuje.

10. Otec vo svojom vyjadrení - replike zo dňa 12.7.2018 uviedol, že bolo to práve na podnet matky, aby spolu žili a zobrali sa s tým, že jej mama im darovala byt v hodnote 250.000,- Sk. Tento byt bolo potrebné kompletne zrekonštruovať, na čo si zobral pôžičku a celý byt aj prerobil. Následne sa im narodil maloletý s tým, že medzi nimi začali vznikať nezhody. Rekonštrukcia bytu ešte nebola ukončená, preto sa matka s maloletým odsťahovala k jej rodičom a nechala ho ďalej byt prerábať. Po krátkom čase sa matka chcela rozviešť, čo bolo krátko po narodení maloletého, preto tým, že matka mu nezaplatila polovicu hypotekárneho úveru na rekonštrukciu darovaného bytu, sama a vedomé spôsobila túto situáciu, nesprávala sa k nemu adekvátne, preto zohnal kupca na byt, čo však matka odmietla a po rozvode ho z bytu vyplatila sumou 540.000,- Sk. Po zvážení situácie túto sumu prijal, berúc ohľad práve na maloletého. Pokiaľ matka uvádza, že sa s maloletým nestretáva, a nie je s ním v telefonickom kontakte, to je veľká lož. So synom sa stretáva ako v minulosti, tak aj teraz a sú aj v telefonickom kontakte, a pokiaľ ide o osobný kontakt, vždy mu vyjde v ústrety. Pokiaľ matka tvrdí, že okrem výživného na maloletého neprispieva, už v konaní uviedol, že pokiaľ ho matka telefonicky alebo sms správou požiadala, aby prispel na darčeky pre maloletého, lieky, zuby, zubný strojček, oblečenie, bundy, topánky a športové aktivity, počítač a podobne, všetko, čo syn potreboval mu dal. Pokiaľ matka poukazuje na to, že si mal radšej kúpiť menší byt, s týmto súhlasiť nemôže, situáciu veľmi dobre zvážil a kúpil si domček, ktorý bol lacnejší ako byt. Nevie, prečo mu matka stále organizuje život a vyprusuje si osočovanie z jej strany.

11. Matka vo svojom vyjadrení - duplike zo dňa 24.7.2018 uviedla, že nesúhlasí s tvrdeniami otca v jeho vyjadrení. Od začiatku ako prišiel dobrovoľne z východu do D. začali svoj život v prenajatej garsónke, ktorú im zaplatili na celú dobu prenájmu jej rodičia. A ďalší prenájom si financovali spoločne. Následne im mama darovala dvojizbový byt, polovicu jej a polovicu otcovi. Byt sa prerábala z peňazí, ktoré dostali na svadbe, je klamstvo, že si otec bral hypotéku na prerábku bytu. Ak si ju bral, tak len pre svoje potreby. Práve ona od otca počula samé výčitky s tým, že nevie s peniazmi hospodáriť. Otec nevenoval dostatok času ani jej, ani synovi. Po rozvode ho poctivo vyplatila polovicou sumy z bytu, ktorá bola adekvátna v danej situácii cien bytov na trhu. Sama si musel zobrať hypotekárny úver a so synom zostala v zlej životnej situácii. Hypotéku bude platiť až do dôchodkového veku. Po odchode z bytu o syna záujem nejavil, občas ho zobral, nebolo to však pravidelne. Synovi neurobil žiadne výlety a popri výživnom mu

neprispeval. Prispel len polovicou sumy za zubný strojček, asi trikrát na nejaké oblečenie. Od podania návrhu na zvýšenie výživného v októbri 2017 sa otec snaží viac so synom stretávať, ako to bolo v minulosti. Myslím si, že ide o taktický ťah a po skončení konania otcov záujem o maloletého klesne. Naďalej trvá na výživnom určenom súdom.

12. Kolíznym opatrovníkom sa k doručenému odvolaniu otca ako ani k ostatným písomným podaniam rodičov maloletého písomne nevyjadril.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 351 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. účinného od 1.7.2016 Civilného mimosporového poriadku - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 CSP.

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý v danom prípade ani nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bolo posúdiť, či boli splnené zákonné podmienky a naplnené skutkové okolnosti pre zvýšenie výživného otca na maloletého C. v rozsahu, ako k nemu došlo preskúmaným rozsudkom súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (Minimálne výživné podľa tohto ustanovenia aktuálne činí 26,- Eur). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

17. V zmysle ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

18. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje, možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. V zmysle § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného na maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. Podľa § 163 ods. 1 O.s.p. rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno zmeniť ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov.

21. Pri rozhodovaní o zmene výživného v zmysle citovaných ustanovení zákona je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného. Zmena výšky výživného je pritom možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov.

22. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností žiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciú povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

23. Po porovnaní pomerov účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného ako i ich aktuálnych dokazovaných pomerov, odvolací súd zhodne s prvoinštančným dospel k záveru, že na strane maloletého, jeho matky i jeho otca došlo k takým podstatným zmenám pomerov, ktoré odôvodňujú zvýšenie výživného otcovi a to s počiatkom a v rozsahu podľa preskúmaného rozsudku.

24. Ako bolo uvedené vyššie, v čase predchádzajúcej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 5P/50/2011-74 zo dňa 5.6.2012 súd vychádzal zo zisteného príjmu otca, ktorý bol zamestnaný v spoločnosti G., s.r.o., kde dosahoval priemerný mesačný príjem 510,- Eur. Matka maloletého v tom čase bola zamestnaná v spoločnosti V. s.r.o., zabezpečovala starostlivosť o len o maloletého a jej príjem predstavoval sumu 607,- Eur. Otec bol vtedy zaviazaný platiť výživným na maloletého C. sumou 90,- Eur mesačne za obdobie do dňa 1.9.2011 do 15.1.2012, a na sumu 65,- Eur mesačne od 16.1.2012 naďalej. Otec okrem maloletého iné vyživovacie povinnosti nemal, matka v čase posledného rozhodovania súdu mala tiež vyživovaciú povinnosť len k maloletému C., ktorý začal navštevovať prvý stupeň základnej školy, avšak dňa 24.9.2012, teda o štyri mesiace od posledného rozhodnutia o výživnom na maloletého jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletej S. Y., pochádzajúcej z jej druhovského vzťahu s C. Y., ktorý ale dňa X.X.XXXX zomrel.

25. Od predchádzajúcej úpravy výživného na maloletého C. nielenže uplynulo cca 6 rokov, od úpravy výživného napadnutým rozsudkom cca 5 rokov, ale maloletý je v súčasnosti v ôsmom ročníku základnej školy, v čase rozhodovania napadnutým rozsudkom bol siedmak, a zrejme po ukončení základnej školy bude zrejme pokračovať v štúdiu na škole strednej, v dôsledku čoho nároky na jeho výživu podstatne vzrástli. Matke navyše pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletej S. ktorá zostala výživou odkázaná len na ňu, pretože jej otec zomrel, a i keď poberá sirotsky dôchodok, len na matke nenávratne zostala osobná starostlivosť o ňu. Otcovi maloletého nepribudla žiadna vyživovacia povinnosť, naopak výrazne vzrástol jeho príjem a to o 342,06 Eur mesačne (v súčasnosti zarába 852,06 Eur mesačne). Matka maloletej je naďalej zamestnaná u toho istého zamestnávateľa, jej príjem ale vzrástol len o 34,19 Eur (v súčasnosti zarába 641,19 Eur mesačne). Na obe svoje maloleté deti (C. a S. poberá prídavky na dieťa. Vyššie vymenované trvalé a podstatné zmeny pomerov na strane účastníkov i podľa názoru odvolacieho súdu odôvodňujú zvýšenie výživného na maloletého C.. Odvolací súd je preto názoru, že vzhľadom na značne veľký časový odstup od poslednej úpravy výživného (cca 5, teraz už cca 6 rokov), od kedy výživné na maloletého C. nebolo upravované a bolo hrazené na súčasné pomery už v nepostačujúcej výške 65,- Eur mesačne, i keď otec začal dobrovoľne platiť sumu 75,- Eur, bez ohľadu na ďalšie okolnosti, boli splnené zákonné podmienky na jeho zvýšenie.

26. Pokiaľ ide o výšku zvýšeného výživného, odvolací súd bol toho názoru, že preukázaným pomerom účastníkov i zistenej zmene pomerov zodpovedá zvýšenie výživného z pôvodnej sumy 65,- Eur od 16.1.2012 na sumu 130,- Eur mesačne od 15.11.2017, kedy maloletý bude pomaly ukončovať základnú školskú dochádzku, a bude sa musieť pripravovať na nástup na strednú školu, s čím budú spojené zvýšené výdavky, ktoré výživné je primerané a zodpovedá jednak odôvodneným potrebám maloletého C., ako i aktuálnym možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca s prihliadnutím na sťaženejšie možnosti a schopnosti matky maloletého.

27. Odhliadnuc od doposiaľ uvádzaného odvolací súd dáva otcovi do pozornosti že, podľa zaužívanej súdnej praxe platí zásada, že vyživovacia povinnosť platená rodičom by mala predstavovať 20 až 25% jeho príjmu, samozrejme vždy s prihliadnutím na osobitné okolnosti každého jednotlivého prípadu, čo potom znamená, že súdom určená vyživovacia povinnosť nemusí byť automaticky v tomto rozpätí. Tu je potom namieste poukázať i na tzv. obraznú rezervu v podobe úvah o možnosti ďalšieho zvýšenia výživného pre maloletého C. na vyššiu sumu vzhľadom na predpokladané zvyšovanie jeho potrieb v budúcnosti (t.j. vtedy, ak na strane dieťaťa nastanú okolnosti reálne zvyšujúce jeho potreby - napr. nástup na strednú školu) a to i bez ohľadu na stav reálneho nárastu možností a schopností otca dieťaťa - ktorý tak musí počítať s tým, že v budúcnosti si potreby dieťaťa, ktoré nepochybne porastú, vyžadujú opäť zvýšenie výživného.

28. V danom prípade súdom prvej inštancie určené výživné na čas od 15.11.2017 vo výške 130,- Eur predstavuje cca 15% priemernej čistej mesačnej mzdy otca, preto a to i vzhľadom na uvádzané v predchádzajúcom odseku, protiargumenty otca (teda i tie, ktoré vyplývajú z jeho odvolania) sú za daného stavu jednoznačne neakceptovateľné, bez potreby sa s nimi osobitne vysporiadať.

29. S poukazom na uvedenú argumentáciu súd prvej inštancie postupoval správne, ak preskúmaným rozsudkom výživné otca na maloletého C. zvýšil podľa požiadavky matky na sumu 130,- Eur mesačne od 15.11.2017. Pokiaľ ide o súdom vyčíslený nedoplatok na výživnom, ktorý otcovi povolil zaplatiť v mesačných splátkach, súdom určené splátky, vzhľadom na ich výšku 30,43 Eur mesačne, nemôže byť pre otca problém zaplatiť spolu so zvýšeným bežným výživným, a to s odkazom na uvedené v ods. 27 a 28 tohto odôvodnenia. Prvoinštančný súd zároveň správne vo výroku vyslovil, že tým sa zmenilo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom na maloletého. Napokon súd prvej inštancie tiež správne s použitím § 52 CMP rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Bolo preto dôvodným, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

30. O náhrade trov tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle § 52 a 58 CMP, s použitím § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov konania v zmysle § 57 CMP.

31. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP (§ 370 až 391) sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP). Podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upravuje vyhl. MS SR č. 207/2016 Z.z.